

ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Πλαίσια επαγγελματικών προσόντων στην Ευρώπη: εκσυγχρονισμός της εκπαίδευσης και της κατάρτισης

Το ευρωπαϊκό και τα εθνικά πλαίσια επαγγελματικών προσόντων αποσαφηνίζουν τον τρόπο με τον οποίο τα διαφορετικά επαγγελματικά προσόντα, τα επίπεδα και τα είδη μάθησης συνδέονται μεταξύ τους

Τα επαγγελματικά προσόντα, κατά παράδοση, κατατάσσονται και ταξινομούνται με βάση τις μαθησιακές εισροές, και συγκεκριμένα με βάση το ίδρυμα που τα χορηγεί και τη διάρκεια των σπουδών. Στην Ευρώπη τα δεδομένα αλλάζουν και τα πλαίσια επαγγελματικών προσόντων διαδραματίζουν πλέον σημαντικό ρόλο.

Καλύπτοντας όλα τα επίπεδα και τους τύπους επαγγελματικών προσόντων, τα εθνικά πλαίσια επαγγελματικών προσόντων (NQF-ΕΘΠΕΠ) βασίζονται στα μαθησιακά αποτελέσματα τα οποία αποτυπώνουν όλα αυτά που ο κάτοχος ενός πιστοποιητικού ή διπλώματος αναμένεται να γνωρίζει, να κατανοεί και να μπορεί να κάνει. Τα ΕΘΠΕΠ, μέσω της σύνδεσής τους με το ευρωπαϊκό πλαίσιο επαγγελματικών προσόντων (EQF-ΕΠΕΠ) (Πλαίσιο 1), επιτρέπουν επίσης στα άτομα και στους εργοδότες να συγκρίνουν το επίπεδο των πιστοποιητικών και των διπλωμάτων που χορηγούνται τόσο στη χώρα τους όσο και στο εξωτερικό.

Η σαφέστερη κατανόηση της σημασίας των επαγγελματικών προσόντων θα διευκολύνει τη μετάβαση των ατόμων από το ένα είδος ή επίπεδο μάθησης στο άλλο-για παράδειγμα, από τη γενική εκπαίδευση στην επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση (ΕΕΚ), από τη σχολική κατάρτιση στη μαθητεία, ή από την ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση στην τριτοβάθμια εκπαίδευση και αντιστρόφως. Σε κάθε περίπτωση, η προηγούμενη μάθηση μπορεί να λαμβάνεται υπόψη, ούτως ώστε τα άτομα να μπορούν να συνεχίζουν τη μάθηση που επιθυμούν, όποτε το αποφασίσουν, είτε στη χώρα τους είτε σε άλλο κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης - χωρίς περιττά εμπόδια.

Η Γαλλία, η Ιρλανδία και το Ηνωμένο Βασίλειο διαθέτουν εθνικά πλαίσια επαγγελματικών προσόντων εδώ και πολλά χρόνια. Ωστόσο, από το 2004, το ΕΠΕΠ έδωσε το έναυσμα για την εθελοντική ανάπτυξη ΕΘΠΕΠ σε όλη την ήπειρο. Το Cedefop παρακολουθεί την ανάπτυξη και την εφαρμογή περίπου 38 ΕΘΠΕΠ ⁽¹⁾ σε

34 χώρες ⁽²⁾. Η τελευταία έκθεση του Cedefop ⁽³⁾ καταδεικνύει ότι σχεδόν όλες οι χώρες κατέληξαν ότι η ανάπτυξη εθνικού πλαισίου αποτελεί την καλύτερη λύση για να συνδέσουν τα επαγγελματικά προσόντα τους με το ευρωπαϊκό πλαίσιο.

Πλαίσιο 1. Ευρωπαϊκό και εθνικά πλαίσια επαγγελματικών προσόντων – το σκεπτικό

Τα εθνικά πλαίσια επαγγελματικών προσόντων (ΕΘΠΕΠ) ταξινομούν τα επαγγελματικά προσόντα σύμφωνα με μια σειρά από επίπεδα που βασίζονται στα μαθησιακά αποτελέσματα. Τα επίπεδα ΕΘΠΕΠ αποτυπώνουν όλα αυτά που ο κάτοχος ενός πιστοποιητικού ή διπλώματος αναμένεται να γνωρίζει, να κατανοεί και να μπορεί να κάνει.

Το ευρωπαϊκό πλαίσιο επαγγελματικών προσόντων (ΕΠΕΠ) δημιουργεί ένα κοινό πλαίσιο αναφοράς που θα χρησιμεύσει ως μηχανισμός μετατροπής μεταξύ διαφορετικών συστημάτων επαγγελματικών προσόντων και μεταξύ των επιπέδων τους, τόσο για τη γενική και την τριτοβάθμια εκπαίδευση όσο και για την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση. Στόχος του ΕΠΕΠ είναι η υποστήριξη της διά βίου μάθησης και της κινητικότητας. Το ΕΠΕΠ εγκρίθηκε επισήμως, έπειτα από τετραετή ανάπτυξη, το 2008⁽⁴⁾.

Διαφορετικές φιλοδοξίες και σκοποί

Η συγκρισιμότητα των επαγγελματικών προσόντων σε διεθνές επίπεδο είναι σημαντική για όλες τις χώρες και αποτελεί έναν από τους λόγους της ταχείας εμφάνισης ΕΘΠΕΠ. Ωστόσο, η ανάπτυξή τους σε ολόκληρη την Ευρώπη αντικατοπτρίζει σε πολύ μεγάλο βαθμό εθνικούς στόχους και ανάγκες.

⁽¹⁾ Το Ηνωμένο Βασίλειο διαθέτει ξεχωριστά ΕΘΠΕΠ για την Αγγλία/Βόρειο Ιρλανδία, την Ουαλία και τη Σκωτία. Το Βέλγιο έχει ένα ΕΘΠΕΠ για τη Φλάνδρα και ένα για τις γαλλόφωνες και γερμανόφωνες κοινότητες.

⁽²⁾ Οι 34 χώρες περιλαμβάνουν τα 27 κράτη μέλη της ΕΕ και τις χώρες: Κροατία, Ισλανδία, πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας, Λιχτενστάιν, Μαυροβούνιο, Νορβηγία και Τουρκία. Η Ελβετία αναπτύσσει επί του παρόντος το δικό της ΕΘΠΕΠ και είναι πιθανόν να συμμετάσχει στην ευρωπαϊκή διαδικασία το 2012.

⁽³⁾ Θα δημοσιευθεί σύντομα στην ιστοθέση: http://www.cedefop.europa.eu/EN/Files/6112_en.pdf

⁽⁴⁾ Βλ.: http://ec.europa.eu/education/lifelong-learning-policy/doc44_en.htm

Χώρες όπως η Κροατία, η Ισλανδία και η Πολωνία αντιμετωπίζουν τα ΕΘΠΕΠ τους ως μεταρρυθμιστικά πλαίσια, που στοχεύουν ρητά στη βελτίωση της συνεκτικότητας, της συνάφειας και της ποιότητας του υφιστάμενου συστήματος. Τούτο συνεπάγεται ενδεχομένως ευρύτερες αλλαγές όπως η ανάπτυξη νέων μαθησιακών διαδρομών και προγραμμάτων ή η αλλαγή των ρόλων και των αρμοδιοτήτων των ενδιαφερομένων. Άλλες χώρες, όπως η Δανία και οι Κάτω Χώρες, θεωρούν ότι τα ΕΘΠΕΠ τους συνιστούν πλαίσια επικοινωνίας με στόχο αφενός τη βελτίωση των περιγραφών των υφιστάμενων συστημάτων επαγγελματικών προσόντων και αφετέρου τη διασάφηση των διαθέσιμων επιλογών για τους εκπαιδευόμενους και τους υπευθύνους χάραξης πολιτικής. Ουσιαστικά, αποσκοπεί στην καλύτερη χρήση δυνατοτήτων που ήδη υπάρχουν.

Τα ΕΘΠΕΠ στη Γαλλία και στο Ηνωμένο Βασίλειο (Αγγλία/Βόρεια Ιρλανδία) διαδραματίζουν ρυθμιστικό ρόλο. Αρκετά ακόμη νέα ΕΘΠΕΠ θα λειτουργήσουν επίσης ως «φύλακες» για τα πιστοποιητικά και τα διπλώματα που χορηγούνται εκτός δημοσίου συστήματος. Σε αυτές τις περιπτώσεις, όπως για παράδειγμα στις σκανδιναβικές χώρες, τα ΕΘΠΕΠ θα διαδραματίζουν ανεξάρτητο ρόλο στον καθορισμό του πεδίου εφαρμογής των εθνικών συστημάτων επαγγελματικών προσόντων.

Σχεδιασμός εθνικών πλαισίων επαγγελματικών προσόντων

Περίπου 26 χώρες έχουν προτείνει ή εγκρίνει οκτώ επίπεδα για τα εθνικά πλαίσιά τους. Αυτή η συναίνεση έρχεται σε αντίθεση με τα προγενέστερα πλαίσια. Για παράδειγμα, το ΕΘΠΕΠ της Ιρλανδίας διαθέτει 10 επίπεδα. Το ΕΘΠΕΠ του Ηνωμένου Βασιλείου (Σκωτία) διαθέτει 12 επίπεδα. Η δομή 5 επιπέδων του γαλλικού ΕΘΠΕΠ αναθεωρείται σε δομή 8 επιπέδων. Τα νεότερα πλαίσια, αυτά της Ισλανδίας και της Νορβηγίας, διαθέτουν αμφότερα επτά επίπεδα. Η Σλοβενία έχει προτείνει 10.

Ορισμένα κράτη, όπως οι Κάτω Χώρες και το Ηνωμένο Βασίλειο (Αγγλία/Βόρεια Ιρλανδία και Ουαλία), εισήγαγαν επίπεδα εισαγωγής (ή πρόσβασης) στα πλαίσιά τους προκειμένου να συμπεριλαμβάνουν και να επιβραβεύουν τη μάθηση βασικού επιπέδου (κάτω του επιπέδου 1 του ΕΠΕΠ). Τα εν λόγω επίπεδα εισαγωγής καθιστούν ορατή και επιβραβεύουν τη μάθηση που δεν αντιστοιχεί σε πλήρες πτυχίο αλλά μπορεί, σε συνδυασμό με άλλη μάθηση, να επιτύχει τελικά μια τέτοια αντιστοιχίση. Από την εν λόγω προσέγγιση μπορούν να ωφεληθούν πολλοί χρήστες, όπως άτομα με μαθησιακές δυσκολίες καθώς και άτομα που εγκαταλείπουν πρόωρα το σχολείο.

Η εκπόνηση περιγραφικών δεικτών επιπέδων για τα ΕΘΠΕΠ με γνώμονα τα μαθησιακά αποτελέσματα ήταν μια πρόκληση για όλες τις χώρες. Χαρακτηριστικό είναι το παράδειγμα της Γερμανίας και των Κάτω Χωρών όπου ήρθε στο προσκήνιο η σχέση ανάμεσα στη θεωρία (γνώσεις) και στην πράξη (δεξιότητες και

ικανότητες). Το θέμα συνδέεται άμεσα με το ερώτημα κατά πόσον η επαγγελματική εκπαίδευση πρέπει να τοποθετείται στο ίδιο επίπεδο με την γενική «ακαδημαϊκή» εκπαίδευση, όταν και οι δύο ανήκουν στην ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση.

Συνολικά οι χώρες έχουν καταβάλει προσπάθειες ώστε να προσαρμόσουν τους περιγραφικούς δείκτες του ΕΠΕΠ στα εθνικά πλαίσια και στις ανάγκες τους. Για παράδειγμα, υπάρχει η τάση για περαιτέρω αποσαφήνιση της συνιστώσας «ικανότητες» του ΕΠΕΠ προκειμένου να αποτυπώνονται καλύτερα οι επικοινωνιακές, κοινωνικές και επαγγελματικές ικανότητες. Ορισμένες χώρες, ιδίως η Γερμανία, οι Κάτω Χώρες και η Σλοβενία, αναφέρονται σε ικανότητες και όχι σε μαθησιακά αποτελέσματα, θεωρώντας οι ικανότητες αποτελούν θεμελιώδη έννοια, η οποία αναφέρεται στην επάρκεια ενός ατόμου στη χρήση – με αυτόνομο τρόπο – γνώσεων, δεξιοτήτων και προσωπικών, κοινωνικών και μεθοδολογικών δυνατοτήτων σε περιστάσεις εργασίας ή σπουδής και στην επαγγελματική και προσωπική ανάπτυξη.

Τα περισσότερα ΕΘΠΕΠ καλύπτουν όλα τα επισήμως αναγνωρισμένα επαγγελματικά προσόντα (γενική και τριτοβάθμια εκπαίδευση και ΕΕΚ) που χορηγούν οι εθνικές αρχές. Πολλές χώρες, όπως η Δανία, η Φινλανδία, οι Κάτω Χώρες, η Νορβηγία και η Σουηδία, προτίθενται να συμπεριλάβουν στα ΕΘΠΕΠ τους πιστοποιητικά και διπλώματα που χορηγούνται από επιχειρήσεις ή κλάδους και δεν θεωρούνται επί του παρόντος «επίσημα» επαγγελματικά προσόντα. Πρόκειται για σημαντική εξέλιξη καθώς επιτρέπει σε κάθε εκπαιδευόμενο να διαπιστώσει πώς τα μαθησιακά αποτελέσματα από διαφορετικά πλαίσια – δημόσια και ιδιωτικά – συνδέονται μεταξύ τους και μπορούν να συνδυαστούν.

Εξέλιξη έως τον Οκτώβριο του 2011

Η ευρεία συναίνεση ως προς τη σημασία και την αξία ενός ευρωπαϊκού πλαισίου αναφοράς για τα επαγγελματικά προσόντα προώθησε την ανάπτυξη ΕΘΠΕΠ σε ολόκληρη την Ευρώπη. Διαφορές μεταξύ των χωρών υφίστανται, ωστόσο υπάρχει σύγκλιση όσον αφορά τις βασικές αρχές και λύσεις. Η ανάπτυξη των ΕΘΠΕΠ περιλαμβάνει τα ακόλουθα ευρέα στάδια:

- **Διαμόρφωση και σχεδιασμός:** οι χώρες αναλύουν και καθορίζουν το σκεπτικό και τους στόχους πολιτικής του ΕΘΠΕΠ τους.
- **Διαβούλευση και δοκιμή:** η πρόταση για το ΕΘΠΕΠ παρουσιάζεται και τίθεται υπό συζήτηση σε ευρεία ομάδα ενδιαφερομένων, συνήθως μέσω δημόσιας διαβούλευσης.
- **Επίσημη θέσπιση/έγκριση:** το ΕΘΠΕΠ εγκρίνεται και θεσπίζεται, συνήθως μέσω διατάγματος, νόμου ή επίσημης συμφωνίας μεταξύ των ενδιαφερομένων.
- **Πρακτική εφαρμογή:** αρχίζει η εφαρμογή του ΕΘΠΕΠ και τα ιδρύματα καλούνται να συμμορφωθούν με τις νέες δομές και μεθόδους. Οι δυνητικοί τελικοί χρήστες ενημερώνονται σχετικά με τους σκοπούς και τα οφέλη των ΕΘΠΕΠ. Τελικά τα

ΕΘΠΕΠ πρέπει να αποφέρουν οφέλη στους τελικούς χρήστες, στα άτομα και στους εργοδότες.

Οι συνολικές εξελίξεις όσον αφορά τα ΕΘΠΕΠ, με βάση τα τελευταία ευρήματα του Cedefop, συνοψίζονται στο Πλαίσιο 2.

Πλαίσιο 2: Τα ΕΘΠΕΠ στην Ευρώπη – σε αριθμούς

- 28 χώρες αναπτύσσουν ή έχουν αναπτύξει ολοκληρωμένα ΕΘΠΕΠ, τα οποία καλύπτουν όλους τους τύπους και όλα τα επίπεδα προσόντων. Η Τσεχική Δημοκρατία, η Ιταλία, η πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας και το Λιχτενστάιν δεν έχουν καταλήξει ακόμη σχετικά με το πεδίο εφαρμογής και τη δομή των πλαισίων τους·
- Τα ΕΘΠΕΠ στην Τσεχική Δημοκρατία, τη Γαλλία, την Ιταλία και το Ηνωμένο Βασίλειο (Αγγλία/Βόρειος Ιρλανδία) καλύπτουν περιορισμένο φάσμα τύπων και επιπέδων επαγγελματικών προσόντων ή αποτελούνται από διάφορα πλαίσια για διαφορετικά τμήματα του συστήματος εκπαίδευσης και κατάρτισης, χωρίς σαφώς καθορισμένους δεσμούς·
- 26 χώρες έχουν προτείνει ή καταλήξει σε ένα πλαίσιο 8 επιπέδων. Οι υπόλοιπες οκτώ χώρες διαθέτουν ΕΘΠΕΠ με 5, 7, 9, 10 ή 12 επίπεδα·
- Όλες οι χώρες χρησιμοποιούν μια προσέγγιση βασισμένη στα μαθησιακά αποτελέσματα προκειμένου να ορίσουν τους περιγραφικούς δείκτες·
- 14 ΕΘΠΕΠ έχουν επισήμως εγκριθεί στις χώρες τους·
- Η Γαλλία, η Ιρλανδία, η Μάλτα και το Ηνωμένο Βασίλειο έχουν εφαρμόσει πλήρως τα ΕΘΠΕΠ τους. Ακόμη 10 περίπου χώρες εισέρχονται στο πρώιμο στάδιο εφαρμογής.

Ένα ζήτημα που εγείρει ανησυχία είναι ότι τα πλαίσια προωθούνται βάσει ελάχιστων στοιχείων και δεν είναι επαρκώς προσαρμοσμένα στις εθνικές συνθήκες και ανάγκες.

Ο σχεδιασμός των ΕΘΠΕΠ φαίνεται να αντιμετωπίζει αυτό το πρόβλημα. Οι βασικές αρχές είναι κοινές ώστε να επιτρέπουν τη σύγκριση και τον διάλογο, ωστόσο οι χώρες βάζουν το δικό τους στίγμα στα εθνικά πλαίσιά τους.

Η ανάπτυξη των ΕΘΠΕΠ αποτέλεσε εξαρχής αντικείμενο έντονων συζητήσεων σε πολλές χώρες, για παράδειγμα όσον αφορά τον τρόπο κατανόησης των μαθησιακών αποτελεσμάτων και τον τρόπο εφαρμογής των εν λόγω αρχών στα σύγχρονα συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης. Κεντρικό θέμα των συζητήσεων ήταν η επίτευξη κοινής κατανόησης για τις αξίες και το μέλλον της εκπαίδευσης και της κατάρτισης και όχι οι λεπτομέρειες τεχνικής φύσεως σχετικά με την υιοθέτηση μιας συγκεκριμένης δομής ή ενός αριθμού επιπέδων. Επίσης, έχουν εξαχθεί πολύτιμα διδάγματα τα οποία θα στηρίξουν την περαιτέρω ανάπτυξη και εφαρμογή των ΕΘΠΕΠ (Πλαίσιο 3).

ΕΘΠΕΠ – ο αντίκτυπος

Μολονότι τα πλαίσια επαγγελματικών προσόντων βρίσκονται ακόμη υπό εξέλιξη, υπάρχουν ήδη στοιχεία σχετικά με τον αντίκτυπό τους. Σε ευρωπαϊκό επίπεδο, υποστηρίζεται ευρέως ένα κοινό ευρωπαϊκό πλαίσιο αναφοράς και οι περισσότερες χώρες θα έχουν προσχωρήσει σε αυτό έως τα τέλη του 2012.

Σε εθνικό επίπεδο, τα ΕΘΠΕΠ προωθούν μεταρρυθμίσεις. Τα διάφορα τμήματα του συστήματος εκπαίδευσης και κατάρτισης – γενική, τριτοβάθμια εκπαίδευση και επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση – συνήθως τελούν υπό ξεχωριστή διαχείριση. Η έννοια ενός ολοκληρωμένου πλαισίου ενθαρρύνει τις χώρες να αναζητήσουν ισχυρότερους δεσμούς ανάμεσα σε αυτά τα υποσυστήματα, ιδίως ανάμεσα στην επαγγελματικά και την ακαδημαϊκά προσανατολισμένη εκπαίδευση και κατάρτιση. Η ενίσχυση αυτών των δεσμών μπορεί ενδεχομένως να περιορίσει τα εμπόδια που δεν επιτρέπουν την πρόσβαση στη μάθηση και να διευκολύνει τη μετάβαση των εκπαιδευόμενων προς και από διαφορετικά επίπεδα και είδη μάθησης.

Πλαίσιο 3: Ανάπτυξη και εφαρμογή ΕΘΠΕΠ: μερικά διδάγματα

- Η εφαρμογή ΕΘΠΕΠ προϋποθέτει χρόνο για την ανάπτυξη της κατανόησης των βασικών εννοιών και την προαγωγή της αλλαγής νοοτροπίας·
- Η συμμετοχή των ενδιαφερομένων είναι σημαντική σε όλα τα στάδια προκειμένου να διασφαλιστεί το αίσθημα οικειοποίησης·
- Η ανάπτυξη ΕΘΠΕΠ αποτελεί επαναληπτική διαδικασία, κατά την οποία το υφιστάμενο σύστημα εκπαίδευσης και κατάρτισης και το ΕΘΠΕΠ ευθυγραμμίζονται σταδιακά μεταξύ τους·
- Απαιτείται ισορροπία στην εφαρμογή τόσο εντός των διαφορετικών τμημάτων του συστήματος εκπαίδευσης και κατάρτισης όσο και μεταξύ αυτών (για παράδειγμα μεταξύ των διαφορετικών τύπων ΕΕΚ καθώς και ανάμεσα στην ΕΕΚ και στη γενική και τριτοβάθμια εκπαίδευση)·
- Τα ΕΘΠΕΠ πρέπει να είναι αρκετά ευέλικτα ώστε να καλύπτουν διαφορετικά είδη μάθησης·
- Τα ΕΘΠΕΠ ίσως λειτουργούν κυρίως ως παράγοντες διευκόλυνσης και λιγότερο ως κινητήριες δυνάμεις αλλαγής· πρέπει να ευθυγραμμίζονται με τις άλλες υποστηρικτικές πολιτικές και τις θεσμικές απαιτήσεις.

Για την ανάπτυξη των ΕΘΠΕΠ ήταν απαραίτητη η συμμετοχή ενός ευρύτερου (από το συνηθισμένο) συνόλου ενδιαφερομένων – τόσο από τον ιδιωτικό και το δημόσιο τομέα της εκπαίδευσης και της κατάρτισης όσο και από την αγορά εργασίας. Τούτο μπορεί να επηρεάσει τη φύση και την κατεύθυνση της συζήτησης για την εκπαίδευση και την κατάρτιση, αφού οι ενδιαφερόμενοι υποχρεώνονται να υπερβούν τη θέωρηση της θέσης τους και μόνον και να εξετάσουν

την αλληλεπίδραση και τη σχέση, για παράδειγμα, μεταξύ διαφορετικών τομέων και ιδρυμάτων.

Πολλές χώρες χρησιμοποιούν τα ΕΘΠΕΠ τους προκειμένου να προωθήσουν τη χρήση των μαθησιακών αποτελεσμάτων. Η πρόοδος στην εισαγωγή των μαθησιακών αποτελεσμάτων παρατηρείται κυρίως στην αρχική επαγγελματική και στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Η γενική εκπαίδευση υπολείπεται σε ορισμένες χώρες, ωστόσο και εκεί σημειώνονται εξελίξεις.

Τα ΕΘΠΕΠ προσθέτουν αξία παρέχοντας ένα ανεξάρτητο σημείο αναφοράς όχι μόνο για τη σύγκριση των υφιστάμενων επαγγελματικών προσόντων, αλλά και για τη βελτίωσή τους. Στη Φινλανδία, η κοινότητα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης αντιμετωπίζει τα νέα ΕΘΠΕΠ και τους περιγραφικούς δείκτες ως ένα ουδέτερο σημείο αναφοράς για την προώθηση του διαλόγου και τη βελτίωση της ποιότητας.

Πολλά νέα ΕΘΠΕΠ αρχίζουν μόλις τώρα να επηρεάζουν τους τελικούς χρήστες – άτομα και εργοδότες – ωστόσο διαφαίνονται ορισμένα θετικά δείγματα ⁽⁵⁾.

ΕΘΠΕΠ – οι προκλήσεις

Καθώς όλο και περισσότερα ΕΘΠΕΠ εισέρχονται στο στάδιο της εφαρμογής, πρέπει να αντιμετωπιστούν πολλές προκλήσεις ώστε να διασφαλιστεί η επιτυχία τους.

Οι χώρες πρέπει να είναι σαφείς ως προς το σκεπτικό που διέπει την κατανομή των επαγγελματικών προσόντων στα επίπεδα, τόσο στο ευρωπαϊκό όσο και στο εθνικό πλαίσιο. Οι αποφάσεις σε εθνικό επίπεδο πρέπει να αντικατοπτρίζουν τα πραγματικά μαθησιακά αποτελέσματα των επαγγελματικών προσόντων και να γίνονται αποδεκτές. Αυτό έχει ουσιαστική σημασία προκειμένου να εξασφαλιστεί η εμπιστοσύνη μεταξύ των χωρών. Λαμβάνοντας υπόψη τον βασικό ρόλο που διαδραματίζουν τα ΕΘΠΕΠ ως προς τη σύνδεση των εθνικών συστημάτων επαγγελματικών προσόντων με το ΕΠΕΠ, ο αντίκτυπος του ΕΠΕΠ στην προώθηση της ευρωπαϊκής κινητικότητας θα συναντήσει σοβαρά εμπόδια χωρίς την ενδεδειγμένη εμπιστοσύνη. Κεντρικό άξονα για την ενίσχυση της αποδοχής και της εμπιστοσύνης αποτελεί η διασφάλιση ποιότητας.

Οι περιγραφικοί δείκτες πρέπει να συνδέονται στενά με τα ζητήματα που αφορούν τα μαθησιακά αποτελέσματα στα οποία βασίζονται. Η επιτυχία και ο αντίκτυπος των ΕΘΠΕΠ εξαρτώνται σε μεγάλο βαθμό από τη μετάθεση του επίκεντρου προς τα μαθησιακά αποτελέσματα. Η ολοκλήρωση των εθνικών περιγραφικών δεικτών επιπέδων, στις περισσότερες χώρες, πρέπει να αντικατοπτρίζει το γεγονός ότι τα μαθησιακά αποτελέσματα εφαρμόζονται, και ότι τα πρότυπα, τα προγράμματα σπουδών, οι μέθοδοι αξιολόγησης και μάθησης εξετάζονται συστηματικά. Οι ανταλλαγές εμπειριών σε ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο υποστηρίζουν την αμοιβαία μάθηση ως προς τον

καλύτερο τρόπο προσδιορισμού και περιγραφής των μαθησιακών αποτελεσμάτων.

Μια άλλη βασική πρόκληση είναι η ανάγκη εμπέδωσης της συμμετοχής και της εμπλοκής των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων στη συζήτηση σχετικά με την ευθυγράμμιση των εξελίξεων των ΕΘΠΕΠ με τα συστήματα και τις πρακτικές εκπαίδευσης και κατάρτισης.

Εάν τα ΕΘΠΕΠ πρόκειται να διαδραματίσουν συνδυαστικό ή εννοποιητικό ρόλο, η αλληλεπίδραση ανάμεσα στα διαφορετικά επίπεδα και τμήματα του συστήματος εκπαίδευσης και κατάρτισης πρέπει να αποσαφηνίζεται πλήρως από τα πλαίσια. Οι προσπάθειες στην Πολωνία να προσδιοριστούν συνεκτικοί περιγραφικοί δείκτες επιπέδων σε εθνικό επίπεδο, καθώς και για τα διαφορετικά υποσυστήματα (γενική, ΕΕΚ και ακαδημαϊκή εκπαίδευση και κατάρτιση) θα επιτρέψουν στο ΕΘΠΕΠ να περιορίσει τα εμπόδια εντός του συστήματος εκπαίδευσης και κατάρτισης. Η επικύρωση της μη τυπικής και της άτυπης μάθησης όπως αντικατοπτρίζεται στα ΕΘΠΕΠ αποτελεί έναν τρόπο για να βελτιωθούν οι δεσμοί ανάμεσα στα επίπεδα και στους τύπους των επαγγελματικών προσόντων, και θα διευκολύνει τους εκπαιδευόμενους στην κατανόηση, την επιλογή και τη μετάβαση ανάμεσα στα διαφορετικά είδη και επίπεδα μάθησης.

Ανεξαρτήτως του αν τα ΕΘΠΕΠ αποτελούν για τις χώρες μεταρρυθμιστικά πλαίσια ή πλαίσια επικοινωνίας, το ευρωπαϊκό και τα εθνικά πλαίσια επαγγελματικών προσόντων αλλάζουν τον τρόπο με τον οποίο τα άτομα αντιμετωπίζουν την εκπαίδευση και την κατάρτιση.

Απαιτώντας από τα άτομα να υιοθετήσουν μια ευρύτερη οπτική και να εξετάσουν το σύστημα εκπαίδευσης και κατάρτισης στο σύνολό του, τα πλαίσια επαγγελματικών προσόντων προάγουν την ιδέα της διά βίου μάθησης.

Ενημερωτικό σημείωμα – 9064 EL

Αριθμός καταλόγου: TI-BB-11-007-EL-N

ISBN 978-92-896-0780-3, doi: 10.2801/76378

Copyright © Ευρωπαϊκό Κέντρο για την Ανάπτυξη της Επαγγελματικής Κατάρτισης (Cedefop), 2011

Με την επιφύλαξη όλων των δικαιωμάτων.

Τα ενημερωτικά σημειώματα εκδίδονται στα αγγλικά, γαλλικά, γερμανικά, ελληνικά, ισπανικά, και ιταλικά. Για να τα λαμβάνετε σε τακτική βάση, στείλτε μας μήνυμα στην ακόλουθη διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου: briefingnotes@cedefop.europa.eu

Μπορείτε να βρείτε προηγούμενα ενημερωτικά σημειώματα και εκδόσεις του Cedefop στη διεύθυνση:

<http://www.cedefop.europa.eu/EN/publications.aspx>

T.Θ. 22427, 551 02 Θεσσαλονίκη, ΕΛΛΑΔΑ/GREECE

Ευρώπης 123, Θεσσαλονίκη, ΕΛΛΑΔΑ/GREECE

Τηλ. 30 2310490111, Φαξ +30 2310490020

E-mail: info@cedefop.europa.eu

visit our portal www.cedefop.europa.eu

⁽⁵⁾ <http://en.iu.dk/transparency/qualifications-frameworks>